

ÖĞRENMEYİ ÖĞRETME TEKNİKLERİ -I

GİRİŞ

- * Bu seminerde verilecek olan teknikler, denenmiş tekniklerdir.
- * Mutlaka *değişim* sağlarlar.
- * Basittirler, uygulaması kolaydır.
- * Kesin sonuç almak için sabırla, ısrarla uygulanmalıdır.
- * Her sınıfta ve her yaş grubu için uygulanabilirler.
(Yalnız yaş grubuna göre uyarlama yapılmalıdır)
- * Bu teknikler aynen endüstride uygulanmaktadır.
- * Uygulayan şirketler büyük başarılar kazanmaktadır.
- * Teknikler, çağdaş ülke okullarında da parça-parça öğretilmektedir.
- * Türkiye’de ilk defa tarafımdan sistemleştirilip, *İlköğretim* okulları için öğreti haline getirilmiştir. IRMAK Okulu’nda uygulanarak okulumuzu yücelteceğine, öğretmen ve öğrencilerimize yarar sağlayacağına inanıyorum.

“Öğrenmeyi Öğretmek, Bilgi İşlemeyi Öğretmektir.”

ÖĞRENMEYİ ÖĞRETME TEKNİKLERİ -II

ŞÖYLE BİR SINIF HAYAL EDİN...

- * Öğretmenin bir sorusuna cevap vermek üzere heyecanla kalkan eller sınıfı doldursun.
- * Öğretmen hiç bir zaman polis memurluğu yapmasın.
- * Sınıfta bir öğrenci söz alınca, bütün öğrenciler dikkatle ve sessizce dinlesinler.
- * Anne ve babaların günlük iş hayatında kullandığı metodları çocukları da bilsin.
- * Her öğrenci sınıf düzenini korumak için duyarlı olsun.
- * Her öğrenci kendi yeteneklerinin farkında olsun.
- * Her öğrenci sınıf içi ve okul kurallarına karşı sorumluluk duysun.
- * Her öğrenci kendini güvende hissetsin.
- * Her öğrenci kendini ifade ederken arkadaşları tarafından komik bulunmayacağını, öğretmenin kendisini küçük düşürmeyeceğinden emin olsun.
- * Her öğrenci her sorunu sınıfta çözebileceklerine inansın.

ÖĞRENMEYİ ÖĞRETME TEKNİKLERİ PROGRAMI-III

1. HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK

Giriş

- 1.a- Sınıfı-Takımı birbirine tanıtmak
- 1.b- Temel kuralları belirlemek
- 1.c- Beklentileri saptamak
- 1.d- Artılar/eksikler *(geliştirilmesi gerekenler)* listesi yapmak
- 1.e- Sorun kutusu ile çalışmak

2. TAKIM HALİNDE ÇALIŞMA ORTAMI OLUŞTURMAK

Giriş

- 2.a- İyi dinleyici olmanın engellerini tanıtmak
- 2.b- İyi dinleyici olma becerilerini tanıtmak ve uygulamak
- 2.c- Çatışmayı tanıtmak
- 2.d- Çatışmayı yönetmek

3. DÜŞÜNMEYİ BAŞLATMAK (Ateşlemek)

Giriş

- 3.a- Beyin fırtınası yapmak
- 3.b- İlişkiler diagramı hazırlamak
- 3.c- Yöneten kuvvetler listesi yapmak
(Hedefe ulaşmayı destekleyen ve önleyen kuvvetleri belirlemek)
- 3.d- Değerlendirme ölçütleri koymak
- 3.e- Ağırlıklı oylamalar yapmak

4. DÜŞÜNME SÜRECİNİ YÖNETMEK

Giriş

- 4.a- İş akış diagramı hazırlamak
- 4.b- İlişkiler kurmak ağı kurmak
- 4.c- Neden / Sonuç diagramı
(Fishbone diagram) yapmak
- 4.d- Ağaç diagramı kurmak
- 4.e- Eylem planı hazırlamak

5. BİLGİ İŞLEMENİN (Veriye dayalı Düşünmek)

Giriş

- 5.a- Veri toplama (veri formları)
- 5.b- Verileri analiz etme
- 5.c- Bilgi işleme çevrimi

6. SONUÇLAR

- Bu Çalışmadan beklentiler
- Ölçülebilir hedefler koymak
- Ölçümlemeyi yapmak
- Sonuçlarını değerlendirmek ve kutlamak.

1. HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -1

Giriş

- * Bilgi işlemenin öğretilmesi için ilk ve başarıyı garanti eden en önemli adımdır.
- * Hür akademik ortam, *her türlü düşüncenin ifade edilebildiği güvenli* bir ortamdır.
- * Güvenli ortam, öğrencilerin güven içinde oldukları bir yerdir. Sınıfın güvende olması hiç bir entellektüel tehlikenin olmadığını ifade eder. Öğrenci, düşüncesini tehdit eden risklerden korunmuştur. Çekinmeden katılımında bulunabilir.
- * Güvenli ortamda kişilikler bastırılmayacak, yaratıcılık zedelenmeyecektir.
- * Öğrenci; hür bir akademik ortamda, katılımında bulunduğu - kendini sözlü veya yazılı ifade ettiğinde - arkadaşlarının kendisini komik bulmayacağından, kendisini ciddiyle dinleyeceklerinden, hiç kimsenin onu özgün düşüncesinden dolayı kınamayacağından, öğretmenin kendisini ciddiye alacağından, öğretmenin kendisini küçük düşürmeyeceğinden emindir.
- * Güvenli ortam, açık ve katılımı garanti eden bir ortamdır.

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -2

Giriş

- * Geleneksel sınıf yönetim yöntemlerinde ortam güvenli değildir.
- * Sınıf içinde *paylaşılan değerler* veya *arzu edilen* davranışlar üzerinde kabule dayalı *ortak görüş* olmadıkça *güven ortamı* oluşmaz.
- * Geleneksel sınıflarda kaideyi - yasayı öğretmen saptar. Öğretmen bu nedenle yönetim yasalarını hep izlemek ve kontrol etmek zorundadır.
- * Dokunma - rahat dur - sınıfta koşma - sınıfta sakız çiğneme-hep beraber konuşmayın gibi bu davranış kalıplarının arkasında ne olduğunu ikinci kez çocuk düşünmez.
- * Geleneksel sınıf yönetiminde durum kazan-kaybet pozisyonundadır. Öğretmenin kuralına uyan kazanır. Uymayan ceza alır kaybeder.
- * Aslında ceza alan sınıftan kopabilir. Öğrenme yoğunlaşmasından uzaklaşır. Öğrenci öğrenemez duruma düşer. Öğrenci kaybeder - öğretmen kaybeder.
- * Bu nedenle güven ortamının yaratılması gerekir.
- * 5 basit tekniği vardır:
 - a - Sınıfı birbirine (öğretmen dahil) tanıtmak - *Çocuklara kendi kimliklerini keşfetme yolculuğuna başlatır.*
 - b - Temel kuralları belirlemek - *Yeni bir eğitim aracıdır. Paylaşılan değerleri belirler.*
 - c - Beklentileri saptamak - *Beklentileri paylaşmak başarılı bir yıl için önemli bir adımdır.*
 - d - Artılar - eksiler listesi yapmak - *Her olayı değerlendirmek için basit ve etkin bir araçtır.*
 - e - Temel kuralları belirlemek - *Sınıfta oluşan sorunlardan herkes haberdar olur.*

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -3

a- Sınıfı birbirine tanıştırmak (mülakatlar)

- Amacı :**
- * Sınıfta herkes bir takımdır (Öğretmen dahil). Herkes birbirini ne kadar iyi tanırса karşılıklı saygı sınıfta artar.
 - * Öğrencilere kişiliklerini keşfetmede yardım sağlar.

- Tekniği :**
- 1 nci adım :** Sınıfa bilgi verilir : Tanışma işleminin amacı ve beklenen sonuçları açıklanır.
 - 2 nci adım :** Mülakat soruları seçilir : Sınıfla tartışarak hangi soruların sorulması gerektiğini belirleyin (10 sorudan fazla olmasın) (oylama yöntemi işe yarar).
 - 3 ncü adım :** Öğrenciler gruplara ayırılır : Her bir öğrencinin mülakatla grubu tanımasını sağlayın. Sizde bir gruba girin. Her öğrencinin bir öğrenciyi sunacağını belirtin.
 - 4 üncü adım :** Mülakatları süresinde bitirin : Her öğrencinin mülakat izlenimine göre bir arkadaşını 2 dakika içinde sınıfa tanımasını isteyin. Sizde bir öğrenciyi sıranız geldiğinde tanıttın. Sizi de bir öğrencinizin tanıttığını sağlayın.
 - 5 inci adım :** Bu süreçte çocukların neler öğrendiğini kendileri ile paylaşın ve eğlenin :

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -4

b- Temel kuralları belirlemek

- Amacı :** Temel kurallar, güvenli ortam oluşturmanın en sağlam yoludur.
- * **Paylaşılan değerler ve arzu edilen davranışlar** üzerinde kabule dayalı **ortak görüş** sağlar.
 - * Öğretmen sınıf kurallarını öğrencileri ile birlikte oluşturduğunda, kuralın sahibi ve koruyucusu bütün sınıf olacaktır.
 - * Kurallar paylaşılmadıkça daima **kuraldan kaçınma** ve **kural ihlali** olur. Bu yöntemle kuralların koruyuculuğu sınıfa devredilir.
 - * Kuralların disiplin sağlamak, ceza vermek için olmadığını, aksine **değerlerimizi** ve **ihtiyaçlarımızı** koruyacak ilkeler olduğu konusunda sınıfta görüş oluşturulur. Her iletişimin düşünceye dayandırıldığı gibi kurallara da dayandırıldığında **sıhhatli** olduğunu öğrenci öğrenmelidir.

- Tekniği :**
- 1 nci adım :** **Sınıfa bilgi verilir :** Öğrencilerinize bunu neden yaptığınızı kuralları neden birlikte belirlemek istediğinizi açıkca anlatın.
- 2 nci adım :** **Sınıfın içindeki roller açıklanır :** Öğretmen rehber, koç rölündedir. Öğrenci takım elemanıdır. Sınıf öğretmen + öğrenciler bir takımdır.

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -5

- 3 ncü adım :** Örnek temel kuralların düşünme süreci başlatılır : Sınıfa *sınıf içi temel kurallar neler olmalıdır* diye sorulur. Herkesin konuşması sağlanır. Öğretmen de aktif olarak katılır. Bir liste hazırlanır. Her öneri ayrı ayrı irdelenir. Son listeye gelinir ve temiz bir şekilde sınıfa asılır. Öğrencilere bu kuralları evde de uygulayın denir. Ertesi gün evdeki uygulamalar hakkında herkesin konuşması sağlanır.
- 4 üncü adım :** Kurallar bir süre uygulanır.
- 5 inci adım :** Kuralları saptamak için oylama yapılır: Uygulanan kurallar listesi tek - tek tartışmaya açılır. Sınıf düzenine yardım edip etmediği, amaçlara uyup uymadığı irdelenir, tek tek oylanır. Bütün sınıfın benimsediği kurallar **Temel Kural** ilan edilir. *(Sizde oylamaya katılın).*
- 6 ıncı adım :** Kurallara sahip çıkılır ve her gün hatırlatılır:

- Öneriler :** Temel kuralları oluşturmak için öğretmen yaratıcı bir süreç uygulamalı ve rehberlik görevini tam anlamı ile sürdürmelidir.
- * Temel kuralların oluşma sürecinde; sınıfta ufak oyunlar düzenleyip kuralların nasıl işe yaradığını ve işi kolaylaştırdığını çocuklara gösterin.
 - * Başarılı bir **bilgi işlemeyi** öğretmek için en önemli adımın bu adım olduğunu unutmayın ve yaratıcı olun.

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK - 6

c - Beklentileri Saptamak

- Amacı :**
- ☞ Öğrenciler öğretmenlerinin beklentilerini merak ederler.
 - * Öğrenciler diğer arkadaşlarının beklentilerini merak ederler.
 - * Öğrenciler kendi beklentilerini paylaşmak isterler.
 - * Öğrenciler beklentilerini etrafına serbestçe anlatabilmelidirler.
 - * Kendilerini ifade etmenin en kestirme yolu budur.
 - * Beklentilerin bilinmesi takımın hedefini belirler.

- Tekniği :**
- 1 nci adım** : Kısa açık ve doğru bir soru ortaya konur.
 - 2 nci adım** : Soru üzerinde **beyin fırtınası** yapılır.
 - 3 ncü adım** : Sonuçlar değerlendirilir ve listelenir.
 - 4 ncü adım** : Bir gün saklanır.
 - 5 nci adım** : Ertesi gün tekrar üzerinde konuşulup saklanır.
 - 6 ncü adım** : Eylemler sürdürülür, beklentilerle sonuçlar mukayese edilir. Sonuçlar kutlanır.

- Öneriler :**
- Bu teknik, **düşünceyi ateşleme** bahsinde **beyin fırtınası** yapılması öğrenildikten sonra uygulanmalıdır.
- * Örnek sorular : Bu yıl neler öğrenmeyi bekliyorsunuz ? / Bu proje sonunda neler öğrenmiş olmalıyız ? / Öğretmenizden neler bekliyorsunuz / Yaşamdan beklentileriniz nedir?

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK - 7

d - Artılar / Eksikler Listesi Yapmak (Geliştirilmesi gerekenler listesi)

- Amacı :** Paylaşılan düşünceleri - fikirleri ve süreci ortaya çıkarmaktır.
- * Bir dersi, bir günü, bir haftayı, bir konuyu, bir projeyi, bir dönemi kapatırken uygulanabilecek çok faydalı ve basit bir yöntemdir.
 - * Alışkanlık haline geldikçe sürecin ve tekniğin verimi artar.
 - * Öğrenciye neyi iyi yaptığı ve hangi hususların eksik kaldığı konusunda oto kontrole dayalı görüş oluşturur.
 - * Beklentilerin bilinmesi takımın hedefini belirler.
- Tekniği :**
- 1 nci adım :** Sınıfı bilgilendirin.
 - 2 nci adım :** Artılar / Eksikler çizelgesi çizin.
 - 3 ncü adım :** Herkesin katılarak artıları ve eksikleri söylemesi sağlayın. (Dikkat tekrara imkan vermeyin)
 - 4 ncü adım :** Listeyi irdeleyin. Listeyi irdelemede sınıf tecrübe kazandıkça bir öğrenciye görev verin. Öğrenciyi sürekli değiştirin.
 - 5 nci adım :** Eksikler listesine yönelin. Önemi anlatın. Geliştirilecek hususların bu kolonun altında yattığını öğretin.
 - 6 ncı adım :** Eksikleri geliştirin ve kutlayın.
- Öneriler :** Öğrencilerin değerlendirmelerine müdahale etmeyin. Kendi aralarında sakince tartışmalarını sağlayın.
- * Önerilen her değerlendirmeyi mutlaka kayıt edin.

HÜR AKADEMİK ORTAM OLUŞTURMAK -8

e - Sorun kutusu ile çalışmak

- Amacı :** Yapması ve uygulaması basit, fakat etkin ve güçlü bir araçtır.
- * Sınıfta ortaya çıkan sorunları gündeme getirir.
 - * Daha uygun zamanda sorunları tartışabilmeye olanak hazırlar.
 - * Alışkanlık haline geldikçe sürecin ve tekniğin verimi artar.
 - * Öğrencilerin fikir yapısı hakkında bilgi verir.
 - * İletişimi yapıcı olarak mecrasına oturabilen bir araçtır.

- Tekniği :**
- 1 nci adım :** Bir kutu hazırlayın - öğrencilerin gündeme getirmek istedikleri sorunları yazmalarını isteyin. Yazım kaideleri koyun. Açıkça bilinmesini sağlayın. (Yazıda, tarih ve isim soyadı, imza olmalı)
Görevli bir öğrenci seçin. Öğrencinin görevinin, sorun kutusunu her hafta açarak sıraya dizmek ve öğretmene ulaştırmak olduğunu kendisine anlatın.
- 2 nci adım :** Öğrencileri bilgilendirin.
- 3 ncü adım :** Öğrencileri sorun kutusunu kullanması için teşvik edin.
- 4 ncü adım :** Sorunları gündeme getirin. Beyin fırtınası ve diğer sorun çözme teknikleri ile çözümünü sağlayın.
- 5 nci adım :** Sorun çözülmüce sorunu ortaya atanı ve çözüm ekibini kutlayın.

- Öneriler :**
- * Kutu mutlaka işe yarayacaktır.
 - * Her atılan sorun kağıdı mutlaka tartışılıp sonuçlandırılmalıdır.
 - * Yaratıcı olun.